

ως επαγγέλματος, καταστάς βραδύτερον και πρόεδρος του οδοντιατρικού συλλόγου μεγάλης επαρχιακής πόλεως, απόφοιτος κάποιας τάξεως ελληνικού σχολείου και παλαιός κορυφός, ο οποίος ως μαθητή δημοτικού μου θεράπευσε το δόντι, παρήγγειλε δέ εις την βοήθην του να του δώση το μπουκαλάκι με τον «τούροκο». «Τούροκος» εις την περίπτωσιν ήτο ή ευγενής. Ένθουσιμαι την λέξιν διότι με είχαν εντυπωσιάσει ή ορολογία και διότι ένθουσιμαι την ιδιότυπον γεωσιν του γαρφαλελαίου. β) «Νά δίδη Ιατροικήν γνώμην επί Ιατροδικαστικών ζητημάτων». Και γ) «να συσκέπτεται εν συλλόγω περί των οποίων Ιατρικών ζητημάτων τον των οποίων ήθελε κρίνει εβλογον να ζητήση την γνώμην του ή περί των έσωτερικών γραμματεία». «Όταν είχαν την τιμήν να προσδρύνω διά πρώτην φοράν του 'Ανωτάτου Ύγειονομικού Συμβουλίου, διαδόχου του 'Ιατροσυνεδρίου, εδήλωσα ότι ή τιμή είναι μεγάλη, διότι προτάματα του αρχαιότερου συλλογικού συμβουλευτικού όργανου της Κυβερνήσεως εις την χώραν. Έάν ένθουσιμαι καλώς ό κ. Λοφός ήτο παρών εις την συνεδρίασιν. Άς μου συγχωρηθή εάν έχω άρχισει να λησμονώ.

4. 'Ο σεβαστός μου κ. άκαδημαϊκός υποστηρίζει, ότι ή 'Ελλάς είναι υπερέφηνη, διότι «με διάταγμα της Κυβερνήσεως του βασιλέως 'Οθωνος» (την όποιαν «Κυβερνήσαν άπετέλει ούσιαστικώς το Συμβούλιον της Αντιβασιλείας», κατά φράσιν του Ν. Λαγαούμη, και της όποιας μέλη ήσαν τρεις βαναροί, με δύο ακόμη βαναρούς ως πρόσθετα μέλη), πρώτη μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατιών ίδρυσεν το 'Ιατροσυνέδριον. Θά μου επιτρέψη να τον βάλω εις πειρασμόν. Την ίδρυσιν 'Ιατροσυνεδρίου είχε προτείνει ένα έθνος και πολιτίλειονον πνεύμα—όπως είναι και ό κ. άκαδημαϊκός—και κοσμοπολιτικόν ταυτοχρόνως—όπως ό κ. Λοφός—ό μέγας γερμανός φιλόσοφος Gottfried Wilhelm von Leibnitz, εν έτει σωτηρίου 1680, διά μνημόνιον, το όποιον είχε υποβάλει εις τον αυτοκράτορα. 'Ο πειρασμός είναι ή άμφισβήτησις της έννοήσεως του Ιατροσυνεδρίου και της διά πρώτην φοράν ίδρύσεως Ιατροσυνεδρίου από τους βαναρούς εν 'Ελλάδι. Έχω σημειάσει την έντέπισιν, ότι εις τα γεωμικά κράτη είχαν ιδρυθή πρό του 1834 'Ιατροσυνέδρια.

Θά με δηναβάλωεν ιδιαίτερος εάν ήμεγε το σημειον τουτο ως παλαιός καθηγητής γερμανικού πανεπιστημίου.

Αιά το κείμενον του Leibnitz εις: G.W. Leibnitz, «Sämliche Schriften», Dritter Band, 1680-1683, Leipzig, K. F. Koehler Verlag, 1938, σελίς 405. Δέ έγγρητέραν παραπομπήν, τό έργον των Howard E. Freeman, κλπ., «Handbook of Medical Sociology», τό όποιον αναφέρω εις την σελίδα 167 της μελέτης.

Με μεγάλην τιμήν
δικός σου

Λουκάς Π. Πάτρας

περί το ιστορικόν του ΕΚΚΕ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΑΝΩΤ. ΣΧΟΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΙΝ ΤΟΥ ΕΚΚΕ

'Ελάβομεν την καλύτερόν επιστολήν του κ. Κώστα Παπαπάνου, τέως Διευθυντού 'Ανωτάτης 'Εκπαιδευσεως του Ύπουργείου Παιδείας. 'Ο αξιότιμος επιστολογράφος, από της ός άνω θέσεώς του είχε πολύ συμβάλει εις την ίδρυσιν του Κέντρου Κοινωνικών 'Επιστημών(νύνΕΚΚΕ), υπό του Ύπουργείου Παιδείας. Δικαιούται, λοιπόν, Ικανοποίησεως τό αίτημα του κ. Κ. Παπαπάνου να δημοσιεύσωμεν την άνοιχον του ΕΚΚΕ. Τουτο πράττομεν, άναδημοσιεύσαμεν πρός τό παρόν έν σύντομον Ιστορικόν, το όποιον είχε περιληφθή εις τό περιωρισμένης κυκλοφορίας πρόγραμμα δραστηριότητος του ΕΚΚΕ του παρελθόντος έτους 1971.

Ός πρός την παρατήρησιν του κ. Κ. Παπαπάνου ότι μία κάποια αντίθεσις... υπάρχει μεταξύ των όσων γράφω εις τό πρώτον τεύχος του περιοδικού και εις τον πρόλογον του βιβλίου μου σχετικώς με την ίδρυσιν του ΕΚΚΕ, έχω να παρατηρήσω τά εξής: Τό Κέντρον Ιδρυθή υπό του Ύπουργείου Παιδείας με συμπαραστάσιν της ΟΥΝΕΚΟ. 'Αλλά, έν εκ των μελών της 'Επιτροπής, την όποιαν μνημονοεί ό κ. Κ. Παπαπάνου, ό τότε Πρόεδρος της ΠΑΣΠΕ και τώρα 'Ακαδημαϊκός κ. Μ. Στασινόπουλος, έμερίνησε διά την κατόπιν έγκρισσεως της Σχολής έγκαταστάσιν εις Γραφείον της ΠΑΣΠΕ του άποσταλέντος κατά τό 1967 υπό της ΟΥΝΕΚΟ γάλλου έπιπερογνόμου, Καθηγητού της Κοινωνιολογίας κ. Henri Mendras και της γραμματέως-μεταφραστριάς, την όποιαν διεθέσεν εις αυτόν ή Ύπηρεσια Τεχνικής Βοηθείας του τότε Ύπουργείου Συντονισμού. 'Ο κ. Μ. Στασινόπουλος παρεχώρησεν επίσης εις τον κ. Η. Mendras όρας διδασκαλίας της Κοινωνιολογίας εις την ΠΑΣΠΕ και ένέκρινε την διεξαγωγήν υπό τουτου ερευνης κοινής γνώμης μεταξύ των φοιτητών της ός άνω Σχολής.

'Εκ του γραείου τουτου, μετατραπέντος εις άυτον κοινωνιολογικόν σπουδαστήριον, ό κ. Η. Mendras όργάνωσε μαθήματα και εις άλλα 'Ανώτατα 'Εκπαιδευτικά 'Ιδρύματα, επίσης δε σεμινάρια και έρευνας με συνεργασίαν έθελοντών φοιτητών και νέων επιστημόνων ένδιαφερομένων διά τας κοινωνιολογικάς επιστήμας και έρευνας και έχόντων ως έπικεντρον την ΠΑΣΠΕ. Ύπ' αυτήν την έννοιαν έγραψα εις τό βιβλίον μου ότι ή συμβολή της ΠΑΣΠΕ εις την ίδρυσιν του ΕΚΚΕ ύπήρξεν άεμισμος άλλα ούσιαστική», δηλαδή άνεπισμως άλλα άποραστικη. Πράγματι, πρώτοι συνεργάται του ΕΚΚΕ ύπήρξαν νέοι επιστήμονες, ός και φοιτητάι και φοιτητήρια, τους όποιους είχε συγκεντρώσει εις τό Γραφείον της ΠΑΣΠΕ ό προαναφερθείς γάλλος κοινωνιολόγος, ό όποιος άνεχώρησεν έξ 'Ελλάδος τό φθινόπωρον του 1958.

ΗΛΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΑΣ

Κόμης Δημητρά,

ἐγχαρίστη θεομτάτα γιὰ τὴν ἀποστολὴ τῶν ἐκδόσεων τοῦ ΕΚΚΕ (ὅλων δηλ. τῶν μέχρι σήμερα τευχῶν τῆς Ἐπιθεωρήσεως Κ.Ε. καὶ τοῦ βιβλίου σας «Κοινωνιολογία καὶ Κοινωνιογενετική Τῆς Διαδόσεως Τῶν Γνώσεων Διὰ Τῆν Ἀνάπτυξιν») καὶ σὰς συγχαίρω ἐγκράδια καὶ γιὰ τὰ δυό.

Γιὰ τὸ βιβλίον σας δὲν ἐπεκτείνωμαι σὲ τυπικὰς φιλοφρονήσεις, γιὰτὶ δὲν τὸ διάβασα, ἀλλὰ καὶ τὸ κυριώτερον γιὰτὶ κλήθηκε, καὶ μάλιστα μετέωρα διακρίθη ἀπὸ τοὺς πρὸ εἰδικούς, ἀπὸ τὸ σὺλλογον δηλ. τῶν Καθηγητῶν τῆς ΠΑΣΠΕ. Περιορίζομαι μόνον νὰ σημειώσω τὴν πλούσια βιβλιογραφία του καὶ τίς πολλές του ὑποσημειώσεις, ποὺ ὀδηγοῦν στὸ συμπέρασμα μιᾶς ἀρετῆς πλατῆς καὶ στέρητος θεμελιώσεως τῶν ἀποφράσεων σας. Ὅσο γιὰ τὸ περιοδικό, σηματοδοτῶ ἐπιτύχημα τοῦ ΕΚΚΕ, πιστεύω πῶς, ἂν καθορῶναι νὰ φιλοξενηεὶ ἀφορὰ καὶ μελέτες γύρω ἀπὸ ὅλους τοὺς κλάδους τῆς κοινωνιολογίας, θὰ ἐξελιχθεῖ σ' ἕνα μείζονος παραγόντα προαγωγῆς κ' ἀναπτύξεως τῶν κοινωνιολογικῶν σπουδῶν στὸν τόπο μας.

Ἐπιτρέψτε μου, ὅμως, μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦτη, νὰ ἐπιστήρῃ τὴν προσοχὴν σας σὲ μιὰ κάποια ἀντίθεση ποῦ, κατὰ τὴ γνώμην μου, ἐπάγει ἀνάμεσα στὰ δυὰ γραφετέα τὸν πρῶτον τευχῶν τοῦ περιοδικοῦ καὶ στὸν πρόλογον τοῦ βιβλίου σας, σχετικά μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ Κέντρου. Στὸ περιοδικό γράφετε ὅτι ἀποφασιστικὸς παράγοντας στὴν ἰδέαν τοῦ στήθρα καὶ Πολιτεία καὶ ἡ ΟΥΝΕΣΚΟ, στὸ βιβλίον σας προβάλλετε τὴν (ἔμμεσον ἀλλὰ οὐσιαστικὴν) συμβολὴν τῆς ΠΑΣΠΕ).

Ἀνεξάρτητ' ἀπὸ ὅλα τ' ἄλλα, ὅπως ἐξέρετε, συμφωνοῦ με τὴν ἀρχὴ ἀντιδιαδόσεως ποὺ θέσπισε τὸ προπονητικὸν σύνταγμα, τὸ ἐνα ἐκπαιδευτικὸν ἴδρυμα δὲν εἶναι καμμιὰ δυνατότητα ἐπεμβάσεως στὴ λειτουργία καὶ στὴ δραστηριότητα τοῦ μάλθου. Πολλὸ περισσότερο νὰ ὀργανώνει μάλθματα κ.λ.π.

Ὅπως καὶ νὰ γινῇ, θὰ ἦταν πολλὸ γρήσιμο, νομίζω, νὰ δημοσιεύετε κάποτε στὸ περιοδικό τὸ ἱστορικό τῆς ἰδέανσεως τοῦ ἱδρυματός, ποῦ με «τὴν ἰστορικὴν ὁμιλίαν του... ἐπέστη ὅλους τοὺς ἀντικείμενους τῆς ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς κακοδαιμονίας...» κ' ὠστόσο ἀντέξε, ὅστε νὰ βροεὶ ἀργότερα «τὴν πρόβλεπον ὁμιλίαν».

Ἐάν πρότιν μάλιστα συμβολή μιᾶς τέτοιας μελέτης, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια, σὰς πληροφοροῦ ὅτι οἱ πρῶτες ποσασπάσεις ἀρχίζον ἀπὸ τὸ 1955, με τὸν De Bie (τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Λουβαίν) καὶ τὴν ἑτ' ἀξιμ. 7458/14-1-1956 ὑποχωρικὴ ἀπόφασιν, ποὺ συνέστησε τὴν πρώτην ἐπιτροπὴν ἀπὸ τοὺς κ.κ. Γ. Πανταζή, Γ. Σακελλαρίου, Α. Λιτζερόπουλο, Α. Δελβάνη, Π. Βάλλητρον, Στ. Καλοζερόπουλο, Μ. Στασινοπούλου, Κ. Παπαζάνο, με σκοπὸ «τὴν ὀργάνωσιν καὶ διεύθυνσιν τοῦ συσταθῆσαντος Ἑλλην. ΚΚΕ καὶ τὴν εἰσήγησιν ἐκἀστὸς τῶν καταλήλων μέτρων ὡς καὶ τὴν ὄλην παρακολούθησιν τῆς

ἀναπτύξεως τῆς διδασκαλίας τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν ἐν Ἑλλάδι...».

Ἡ Πολιτεία, λοιπὸν, με τὴν ἐπιτροπὴν αὐτή, ἠπόρεσε, παρ' ὅλες τίς ἀνομιλίας, (πολλὰ μπορεῖτε νὰ διαβάσετε στὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς γύρω ἀπὸ τὴν ψήφισιν τοῦ ν.δ. 3998/1959) νὰ ἰδρύσει τὸ Κέντρο καὶ νὰ τὸ παραδοῖσι, με τὸ πρῶτον τοῦ Α.Σ., ἕναν ὀλοκληρωμένον ὀργανισμὸν (β.δ. 22-1/7-2-1961-18 Α) καὶ με νομοθετημένην τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ Κράτους νὰ ἐπιχορηγήῃ τὸ Κέντρο ἀπὸ τὸν κρατικὸν προϋπολογισμὸν καθὼς καὶ με τίς πρῶτες ἐγκαταστάσεις καὶ τίς πρῶτες ἐπιστημονικὰς ἐργασίας. Μιὰ ἀπ' αὐτὰς εἶναι κ' ὁ Ἄτλας.

Βέβαια, ἡ σημερινὴ ἀνάπτυξις τοῦ Κέντρου δὲν συγκρίνεται με ζέινη τοῦ 1962. Ὅμως θὰ συμφωνήσετε ὅτι ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ θεμελιωσὴ τὸν ἀποδείχθησαν ἀρετὰ καλὰ. Ἄλλωστε, στὸν τόπο μας, ὅπως σίγηρον θὰ διαβάσατε στὸ βιβλίον μου «Ἐπονομαστικὸν ἱστορικὸν τῆς Ἐκπαίδευσσεως» Ἀθήρα 1970), φαίνεται πὺς ἐταί θὰ πρόπει νὰ γίνεταί με τὰ ἀνώτατα πνευματικὰ ἱδρύματα.

Μὲ θεομνὸν χαμεταισμὸς

Κώστας Παπαζάνος

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΚΚΕ

Τὸ Ἔθνικόν Κέντρον Κοινωνικῶν Ἐρευνῶν (ΕΚΚΕ) ἀποτελεῖ συνέχαιαν καὶ διεκρυννισν μιᾶς προσπάθειαις ἡ ὁποία ἤρξησεν τὸ 1956. Τότε, κατὸν ἀιτήρησιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἡ UNESCO (Ὅργανισμὸς τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὴν Ἐκπαίδευσιν, τὴν Ἐπιστήμην καὶ τὸν Πολιτισμὸν) ἀπέστειλεν εἰς τὴν χώραν μὲν γνωστὸν Βέλγον Κοινωνιολόγον κ. Pierre De Bie, Καθηγητὴν τοῦ Καθολικοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λουβαίν, ὁ ὁποῖος μετὰ σύντομον ἐπιτόπιον ἐρευνῶν ὑπέβαλεν ἐκθέσιν πρὸς τὴν UNESCO καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβερνήσιν συνηγορῶν ὑπὲρ τῆς ταχέαις διαδόσεως τῶν κοινωνιολογικῶν ἐπιστημῶν, διὰ τῆς ἰδρύσεως ἑνὸς Κέντρου Ἐρευνῶν καὶ πολλῶν ἔδρων εἰς τὰ Ἀνωτάτας Σχολὰς.

Οὗτω, καθ' ὅλον τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1957-58 ἡ UNESCO διέθεσεν τὴν Ἑλλάδα (Διεύθυνσιν Ἀνωτάτης Ἐκπαίδευσσεως Ὑπουργεῖου Παιδείας) τὸν Γάλλον Ἀγροτικὸν Κοινωνιολόγον κ. Henri Mendras, με ἀποστολὴν νὰ συνδράμη τὴν Ἑλληνικὴν Κυβερνήσιν εἰς τὴν ἐπιτευξίν τὸν στόχον τῶν ὁποίων ὄριζεν ἡ ἐκθεσις τοῦ κ. Pierre De Bie.

Ὁ κ. Mendras ἐφερεν εἰς πέρας τὴν ἀποστολήν του καὶ ἐθεσε τὰς βάσεις τῆς ἰδρύσεως τοῦ Κέντρου Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν: ἐνεθάρρυνε τὴν Ἑλληνικὴν Κυβερνήσιν εἰς τὴν προσπάθειαν ταύτην, ἐδημιούργησεν ἕνα πρῶτον πυρῆνα ἐθελονητῶν κοινωνικῶν ἐρευνητῶν καὶ μαθητευόμενον σπουδαστῶν καὶ ἐδίδαξε τὴν κοινωνιολογίαν εἰς τὰς Σχολὰς Νομικῆς, ΑΣΟΕΕ, Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς, Παντείου καὶ Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς.

Ἠκολούθησε, κατὰ τὸ 1958-59, ἡ ἀποστολὴ τοῦ Καθηγητοῦ κ. C. Heller, τῆς Ecole Pratique des Hautes Etudes Parisiennes. Οὗτος ἠσχολήθη κυρίως με τὴν ὀλοκληρίσιν τῆς διαδικασίας ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἰδρύσεως τοῦ Κέντρου Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν, ἡ ὁποία ἐγένετο ἀρχεισιν με τὴν συμβολὴν τοῦ κ. Mendras.

Τελικῶς, τὴν 20ῆν Ὀκτωβρίου 1959 ἐδημοσιεύετο τὸ Ν.δ. 3998, διὰ τοῦ ὁποίου συνιστάτο τὸ Κέντρον Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν. Τὴν 22αν Ἰανουαρίου 1961 ἐδημοσιεύετο τὸ Β.δ. 61, βάσει τοῦ ὁποίου τὸ Κέντρον ἀπέκτησεν ὀργανισμὸν με τρεῖς θεσεις τακτικῶν προσωπικῶν. Ἐπίσης, προεβλέπετο ἡ ἀπασχόλησις εἰς τὸ Κέντρον μέχρις εἰκόσιν Ἐπιστημονικῶν Συνεργατῶν ἄνευ ἀμοιβῆς. Προφανῶς, ὁ νομοθέτης ἐθεώρει ὅτι ἡ ἀπασχόλησις με τὰς κοινωνιολογικὰς ἐπιστήμας καὶ ἐρευνὰς ἦτο ὑπόθεσις ἐρασιτεχνικῶν.

Ἡ ἐρασιτεχνικὴ αὐτὴ ἀντίληψις τοῦ ἔργου τῶν κοινωνιολόγων, μέχρι τοῦ 1967, παρ' ὀλίγον νὰ ἀποβῇ μοιραία διὰ τὸ μέλλον τῶν κοινωνιολογικῶν ἐπιστημῶν καὶ ἐρευνῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, συντρεχούσης τῆς εὐθύνης τοῦ τότε Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ, τὸ ἐπὶ ἐξαστιαν (1962-68) Βρετανικοῦ ἐμπειρογνομόνος τῆς UNESCO εἰς τὸ Κέντρον κ. John Peristiany καὶ πολλῶν ἐκ τῶν ἀπασχοληθέντων εἰς αὐτὸ ἐρασιτεχνικῶς μὲν με ἀμοιβὴν δὲ ἐπιστημονικῶν συνεργατῶν αὐτοῦ.

Ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1967 μέχρι τοῦ Ἰουλίου 1968, τὸ διορισθὲν νέον Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ προσεβλήθη ὁ νῦν Πρόεδρος αὐτοῦ Καθηγητὴς κ. Στυλιανὸς Κορρέας ἀνάλαβον τὸ ἠράκλειον ἔργον νὰ δώσουν εἰς τὸ Κέντρον νομικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ὑπόστασιν, ὡς καὶ ἔθνικόν καὶ κοινωνικὸν προορισμὸν. Τὸ ἔργον ἤρξηε εἰς πέρας. Τὴν 20ῆν Ἰανουαρίου 1968 ἐδημοσιεύθη ὁ Α.Ν. 264 περὶ ὑπαγωγῆς τοῦ Κέντρου ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργεῖου Προεδρίας Κυβερνήσεως. Τὴν 29ην Ἰουλίου 1968 ἐδημοσιεύετο τὸ Β.δ. 502 περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ ΕΚΚΕ καὶ τὴν 5ην Σεπτεμβρίου 1968 ἐδημοσιεύετο ἀκόμη καὶ εἰδικὸς νόμος, ὁ Α.Ν. 539, ὅστε νὰ νομοποιοῦται καὶ ἡ καταβολὴ ἀμοιβῆς εἰς τοὺς τυχῶν ἐξοντας πρῶταμτ προσφερέει ἐπιστημονικῶν ἔργων, ἐκ τῶν παρανομῶς ἀμειβομένων μέχρι τοῦ 1967 ἐπιστημονικῶν καὶ μὴ συνεργατῶν τοῦ Κέντρου.

Διὰ τῆς ὡς ἄνω νομοθεσίας, τὸ Κέντρον Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν ἀνεβαπτίσθη εἰς Ἔθνικόν Κέντρον Κοινωνικῶν Ἐρευνῶν (ΕΚΚΕ) καὶ ἤρξησεν ἐπανδρῶνόμενον διὰ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τοὺς σκοποὺς του. Οὗτω κατὰ τὸ δεύτερον ἡμιστι τοῦ 1968 καὶ κατὰ τὸ 1969 ἐγένετο νομιμοποίησις τοῦ συνόλου σχεδῶν τῶν συνεργατῶν τοῦ ΕΚΚΕ καὶ ἐναρξίς νέας περιόδου δραστηριότητος αὐτοῦ.

Ἀπὸ τοῦ 1970, ἤρξησεν ἡ προσπάθεια ἐρευνῶν καὶ δημοσιεύσεων τοῦ ΕΚΚΕ, ἡ ὁποία κατὰ τὸ 1972 εἰσέρχεται εἰς τὸ τρίτον ἔτος αὐτῆς.